

ἕκαστον τῶν βουνῶν τούτων διαπρέπει κατὰ τὰ μέτρα τῆς φύσεως καὶ τῶν τεχνῶν. Ἐνταῦθα βλέπεις τὸ Portici, τὴν Ἡράκλειαν, τὴν Πομπηίαν, τὸν ὠραίον περίκλιτον καὶ τὴν ἀξιοθέατον κρητὴν de Chiaja καὶ πλῆθος παλατιῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τῶν βουνῶν τούτων ὑψοῦται καὶ ἀνίσταται τὸ Οὐεσσούτον ὄρος· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἡρώου ἢ δάφνης ἰθάλλει ἀμάραντος εἰς τὸ ἔτερον. Τὸ ἐξέχον εἰς τὴν θάλασσαν φρούριον, τὰ παρ' αὐτῆς καλὰ κτίρια καὶ οἱ ὑπερκείμενοι λόφοι καὶ τὸ Οὐεσσούτον καὶ τὰ διατρέχοντα ἐπ' αὐτῆς ἀκάτσια, καὶ οἱ ἀνεμοὶ αὐτῆς ἀνεμοὶ καὶ ἡ κατὰ τὰ ἄκρα αὐτοῦ Κασπρία, τέλος δὲ ὁ ἥλιος, ὅστις πᾶσαν ἡμέραν ἀναβαίνει ἀπὸ ταύτης τῆς ἀκτῆς εἰς ἐκείνην, πάντα μαγεύουσι τὸν θεατὴν καὶ ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἡλικητρά των.

Μόλις ἐφθασα εἰς τὴν Νεάπολιν, ἐνόησα ὅτι ὁ ἡρώου αὐτόθι ἐποίησε τὰ γεωργικά του, καὶ ὅτι αὐτὸς ὑπὸ τῶν εὐπαθῶν καὶ εὐαισθητῶν ἀνθρώπων ἀρνηθεὶς πρὸς ὠραίαν νεάνίδα ὠνομάσθη παρθενῶν.

Ἐκ Νεαπόλεως.

Τὸ Capo di monte συγχάζεται ὑπὸ τοῦ περιήγητου διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἀποτεθηταυρισμένα ἔργα τῆς τέχνης.

Τούτων πάντων ἴσως ἐξέχει ἡ Δανάη τοῦ Τιτιανοῦ. Ἡ Δανάη αὕτη φαίνεται ὠραία τωόντι· ἀλλὰ πάντως ἡ αὐτῆς γυνή, τὴν ὁποίαν πολλάκις ὁ Τιτιανὸς ἀποτάσσει ὅτε μὲν ὡς Δανάην, ὅτε δὲ ὡς Ἀρροδίτην, ὅτε δὲ δι' ἄλλου ὀνόματος.

Ἄλλ' ὁ Τιτιανὸς ἄρα γὰρ δὲν εἶδεν ἄλλην γυναῖκα, ἢ ἡγάπησεν εἰμὴ μίαν μόνον;

Ἄποδῶς ποτε ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὁ Τιτιανὸς κατ' ἐπιθυμίαν μόνος ἐζωγράφησεν ἀληθῶς τοῦ ἀνθρώπου τὴν φύσιν, οἱ δὲ ἄλλοι ἀπλῶς σχεδιάζουσιν, ἔπειτα δὲ τὴν χρωματίζουν.

Ἄρα γὰρ ἡ φαντασία μόνον εὕρισκε τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ Τιτιανοῦ; οὐχὶ βεβαίως ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ γυμνὸς ὀφθαλμὸς, διότι ἡ μίμησις ἀρκεῖ ἐντελής.

Ἄν ὁ μέγας αὐτὸς ζωγράφος εἶχε πλειοτέραν φαντασίαν, ὁποῖα ἀριστουργήματα ἤθελε κληροδοτῆσαι τῆς ἡμᾶς, ὡς εὐδοκιμῶν ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἰς τὴν εἰρησυνταξίαν τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς ἄλλοι εἰς τὴν τοῦ ἀνθρώπου, τῶν ὑδάτων τῶν ἀνθρώπων καὶ καθεξῆς.

Ἄλλ' ὁ Τιτιανὸς εὐστόχει μᾶλλον εἰς τὰ τοῦ σώματος παρὰ τὰ τῆς ψυχῆς, ὀλίγον ἐγνωρίζε τὴν γλῶσσαν τῶν παθῶν καὶ πολὺ ὀλιγότερον τὴν ὠμίλει.

Τὸ δῶρον τοῦτο ἐπεφύλαττεν ἡ φύσις εἰς τὸν ἀνθρώπου μόνον Κορρήγιον. Πόσον αὐτὸς κατελάμβανε ἀπὸ τῶν ἀντικείμενων τῆς προσοχῆς του· ὡς τὸ ἔδαφος, οὕτως εἰπεῖν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου προσετίθεντο τὰ ἄλλα πάντα. Ὅθεν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ὅσα ἔργα εἰσήξεν εἰς τὰς εἰκόνας του, ἢ ἡγάπων ἦδη, ἢ ἡγάπησάν ποτε.

Πόσον ἀφελῶς γελᾷ τὸ παιδίον! πόσον ἀληθῶς ἀπομειδιᾷ ἡ νεάνις αὕτη.

Δὲν γνωρίζω διὰ τίνας μαγικῆς δυνάμεως ἔλκει τὸν θεατὴν ὁ Κορρήγιος εἰς τὰς εἰκόνας του, καὶ τὸν γοητίζει γλυκίας τινος συμπαθείας· διότι καὶ ἀπ' οὗ παύσῃ ἦδη νὰ βλέπῃ τὰ εἰκονιζόμενα, ἐξακολουθεῖ νὰ τὰ ἐνθυμῆται, φανταζόμενος μάλιστα καὶ ἀκουστικῶς τὰ προσφιλέστατα ἀντικείμενα.

Ὅστε νομίζω ὅτι εἰ μὲν ἄλλοι ζωγράφοι εἰργάζοντο διὰ τῆς φαντασίας, τοῦ λογικοῦ, τῆς μνήμης, ἢ ἀπλῶς διὰ τῆς κεφαλῆς, μόνος δὲ ὁ Κορρήγιος εἰργάζετο διὰ τῆς καρδίας.

Οὐδέποτε θέλω λησμονῆσαι τὴν ὠραίαν εἰκόνα τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, τῆς παρθένου Μαρίας καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καὶ τίς δύναται νὰ λησμονῆσῃ τὴν συμπαθειστὰ τὴν ταύτην νεάνιδα. Δι' ὁποίας εὐλαθείας ἐπικαλεῖται τὸν υἱὸν τῆς! γονυκλιτεῖ, τὸ πάθος βεβαίως συνάπτει τὰς χεῖρας τῆς· τὸ δὲ παιδίον βλέπον τὴν μητέρα ὑπομειδιᾷ, ὑπομειδιᾷ δὲ καὶ καὶ αὐτὴ οὐχ ἤττον ἐνατενίζουσα εἰς αὐτό!

Ὁ θεατὴς παρατρέχει εὐχαρίστως τὰς μάχας, καὶ τοὺς ἐμπρησμούς καὶ τὰ ἔργα τῶν ἄλλων ζωγράφων, ἵσταται δὲ μόνον ἐμπροσθεν τῆς ἁγίας Μαγδαληνῆς τοῦ Γκίδη, καὶ τῆς Ῥαχήλ, τοῦ Ἀλβάνη.

Ὅποιον ὠραῖον ταῖ οὐράνιον πρόσωπον, ὁποῖα παρθενία εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τὰ χεῖλη καὶ τὸ μέτωπον τῆς νέας Ῥαχήλ! Κινδυνεύει καὶ ἡ ἀθωότης προσβλέπουσα εἰς πολλὴν ὥραν τὴν εἰκόνα ταύτην τῆς ἀθωότητος.

Πλησίον εἶδον ἕνα ἔρωτα τοῦ Γκίδη, γυμνὸν κοιμώμενον, χαριέστατον· ἔπειτα δὲ ὁμοίως κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἀρχαίων κεφαλὴν νεκροῦ καὶ ῥόδα κείμενα.

Εἶδον ἐτι ἠδέως πολλὰς εἰκόνας τοῦ Schridour, μαθητοῦ τοῦ Κορρήγιου. Ὁ ζωγράφος οὗτος ἐδειξε πολλαχῶς τὸ πνεῦμα τοῦ διδασκάλου, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν ψυχὴν αὐτήν.

Δὲν ἠγαπῶ παντελῶς τὴν Ἀρροδίτην τοῦ Καρράχου, οὕτε τὸν θάνατον τοῦ Ταχρέδου, ἢ τῆς Ἀρμίδης καὶ τοῦ Ῥενάρδου· ὁ Καρράχος πραγματεύεται τὰ ὑποκείμενα ὡς ἱστορικὸς ἀντὶ ποιητοῦ.

Εἰς τὸ αὐτὸ παλάτιον εἶδον μέγαν ὄγκον χρυσάλλου φυσικοῦ ἀποστίλθοντα ἀφθόνως τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου.

Ἡρετήρησα προσέτι καὶ πολλὰ ἐργαλεῖα τῶν τεχνῶν συνήθη εἰς τὴν Ὀταίτην, μάλιστα δὲ αὐτὸν ἐμφυσώμενον διὰ τῆς βίβος,

Ἡ συλλογὴ τῶν νομισμάτων ὑπάρχει πλουσιωτάτη καὶ ἀξία τοῦ μουσείου τῆς Φλωρεντίας, ὡς λέγεται. Βεβαίως τὴν φαντασίαν, ἢ καὶ αὐτὸ τὸ λογικὸν τὸ ὁποῖον βαθμηδὸν κατανατᾷ ἢ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων.

Ἐξέτασα πάντα τὰ νομίσματα ἐκεῖνα, διηλλθὸν ταχέως τὰ μεγάλα τοῦ χρόνου διαστήματα, ἐκ τῶν ὁποίων διαχωρίζονται. Τὰ νομίσματα μοι φαίνονται ὡς σημεῖα εἰς τὸν χρόνον θετιμμένα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀναπαύεται ἡ μνήμη.